

Keuze uit de aanwinsten

Afb. 1, 2 en omslag. Coupe van gedeeltelijk verguld zilver en parels. Gegraveerd aan de binnenzijde van de losse, tussen de oren geklemdeschaal: A M^R MEL POISAT, SOUVENIR DE SON AMI LE B^{ON} JAMES DE ROTHSCHILD, À L'OCCASION DU VINGT-CINQUIÈME ANNIVERSAIRE DE SON MARIAGE. – LE 27 NOVEMBRE 1851.

H. 36,3 cm, Br. 25,6 cm, Diam. schaal 19,4 cm.

Gew. 1123 gr.

PARIS, ca. 1851, door FRANÇOIS-DÉSIRÉ FROMENT-MEURICE, uitgevoerd door JULES WIÈSE.

Merken: Gehaltmerk Miner vakop naar rechts met 2 in gebogen schild, meesterteken JW waaronder en waarboven een ster in staande ruit = Jules Wièse, gesigneerd: *froment-Meurice*.

Opm.: De voet en het bovengedeelte met de schaal zijn in neo-gotische stijl uitgevoerd, met aan de gotische bouwkunst herinnerend traceerwerk, maar de figuur van een jongen die met een drietand een draak doodt herinert aan de sculptuur van de renaissance en de barok. Froment-Meurice toonde een soortgelijke coupe, echter volledig in neo-gotische stijl, op de

Wereldtentoonstelling te Londen in 1851 (M. Digby Wyatt, *Industrial Arts of the Nineteenth Century*, Londen 1853, dl. 2, afb. p. 137). Dezelfde groep van de jongen met de draak vormt de bekroning van een fles van zilver en glas door Froment-Meurice en Wièse, die het South Kensington Museum (nu Victoria and Albert Museum) te Londen op deze tentoonstelling aankocht (S. Jervis [ed.], *Art & Design in Europe and America 1800-1900*, Victoria and Albert Museum, Londen 1987, pp. 80-81).

James Mayer de Rothschild (1792-1868) was de stamvader van de Franse tak der Rothschilds en een voor- aanstaand mecenas. Over M. Poisat, aan wie De Rothschild de coupe schonk, is niets bekend.

Herk.: Veil. Hôtel Drouot, Parijs 26-4-1989, nr. 42, met afb.; Kunsth. Suger, Parijs. Aankoop met steun van Christie's Amsterdam ter gelegenheid van het afscheid van dr. S. H. Levie als hoofddirecteur van het Rijksmuseum, 1989 (inv.nr. 1989-13).

Afb. 3. Wandelstokknop van verguld en als rood koper gekleurd zilver.

H. 11 cm, br. 3,3 cm.

PARIS, ca. 1890, door LUCIEN FALIZE.

Merken: Meesterteken A en F aan weerszijden van X in liggende ruit = Falize *ainé et fils*.

Opm.: Het op de knop voorkomende meesterteken werd vanaf 1841 door Alexis Falize (1811-1896) gebruikt. Toen diens zoon Lucien (1839-1897) in 1876 de leiding van het familiebedrijf overnam, bleef hij hetzelfde merk voeren, ook in de periode 1880-1892 toen hij met de juwelier Germain Bapst geassocieerd was.

De vorm van de knop is geïnspireerd op Japanse kunstvoorwerpen zoals netsuke. Ook het gebruik van verschillende gekleurde metalen getuigt van Japanse invloed. Verwante slangen komen voor op een theeservies van gedeeltelijk verguld zilver, paars en groen glas en ivoor door Bapst en Falize in het Musée des Arts Décoratifs te Parijs, dat deel uitmaakte van de inzending van deze firma op de Wereldtentoonstelling te Parijs in 1889 (cat. tent. *Art Nouveau Belgium France*, Houston-

Chicago 1976, nr. 195). In later tijd is van de wandelstokknop een cachet gemaakt door er aan de onderzijde een verguld zilveren zegelstempel met het monogram SM in te schroeven.

Herk.: Kunsth. Vredevoogd en Akkerman, Amsterdam; Kunsth. Van Kranendonk Duffels, Brussel. Aankoop 1989 (inv.nr. 1989-15).

Afb. 4. Tafelstuk van gedeeltelijk verguld zilver. Op de hoeken van het driehoekige basement zijn vrouwenfiguren gezeten, respectievelijk de Industrie, de Chemie en de Kunsten symboliserend. Op het op het basement rustende podium zijn drie profielportretten aangebracht, die in eronder geplaatste cartouches worden benoemd: *Dr. phil.*

Eugen Lucius / geb. 15. April 1834, Maximiliane Lucius / geb. Becker / geb. 20. Octob. 1842 en Eugenie Lucius / geb. 23. Juli 1864. Het tafelstuk wordt bekroond door een staande engel die twee schilden vasthoudt, het ene met het wapen van Mainz (vermoedelijk voor het aartsbisdom), het andere met het wapen van Frankfurt. Op de basis waarop zij staat is gegraveerd:

1860 . 8 . September . 1885.

H. 38,8 cm, Br. 26,5 cm.

Gew. 3860 gr

FRANKFURT, 1885, Firma HESSENBERG & CO., met medewerking van AUGUST OFFTERDINGER.

Merken: Niet gemerkt. Gesig-neerd en gedateerd: *Gefertigt v Hessenberg & Co / Frankfurt a M. 1885 en Ciseleur/August Offterdinger.*

Opm.: Eugen Lucius, een van de oprichters van I.G. Farben te Höchst, vervulde verschillende functies in het stadsbestuur van Frankfurt. Het tafelstuk werd vervaardigd ter gele-

genheid van het 25-jarig huwelijk van hem en Maximiliane Becker. Hun dochter Eugenie (1864-1941) huwde op 15 oktober 1887 Lodewijk Hieronymus graaf Schimmelpenninck (1858-1942). Het tafelstuk is vermoedelijk op hun nakomelingen vererfd. Het echtpaar Schimmelpenninck-Lucius bezat tevens een paar zevenlichts kandelabers in neo-rococo-stijl van de firma Hessenberg & Co. (veil. Christie, Amsterdam 15-9-1983, nr. 2, met afb.).

Herk.: Zie *opm.*; Veil. Christie, Amsterdam 15-9-1983, nr. 1, met afb.; Kunsth. J. Polak, Amsterdam. Aankoop 1988 (inv.nr. 1988-39).

Afb. 5. Wandbord van faïence, beschilderd in kleuren op gouden fond.

H. 4 cm, Diam. 29,5 cm.

PARIS, ca. 1878-'80, door THÉODORE DECK, de beschildering door RAPHAEL COLLIN.

Merken: Gestempeld TH. DECK. in bruin (TH aaneen), gesig-neerd in de beschildering: R. COLLIN.

Opm.: Théodore Deck maakte samen met Raphael Collin zijn beroemde serie borden met portretten op gouden fond na een reis naar Venetië, waar hij onder de indruk was geraakt van de Italiaanse majolica met lusterglazuren en van de goudmozaïeken in de San Marco-basiliek. De eerste voorbeelden van deze borden werden getoond op de Wereldtentoonstelling te Parijs in 1878, waar Deck de *Grand Prix* behaalde. Soortgelijke borden van veel groter formaat bevinden zich in het Museum für angewandte Kunst te Keulen, afkomstig uit de verzameling Heuser (cat. tent. *Französische Keramik zwischen 1850 und 1910*, Keulen-Hannover-Darmstadt 1974-'75, nr. 7) en

in het Museum für Kunst und Gewerbe te Hamburg (*Jahrbuch der Hamburger Kunstsammlungen* 20 (1975), pp. 223-225, afb. p. 224). *Herk.*: Kunsth. Dr. Heuser & Co., Hamburg; Veil. Christie, Genève 7-5-1989, nr. 50, met afb. Aankoop 1989 (inv.nr. 1989-6).

Afb. 6. Vaas van *grès brun* met ingegrifte en in reliëf gemodelleerde versiering, gedeeltelijk matbruin geglaazuurd, beschilderd in kleuren en met zwart en wit email, gehooft met goud.

H. 37,2 cm, Diam. 27,3 cm.

PARIS, ca. 1885-'86, door ERNEST CHAPLET, het decor vermoedelijk door A. KALT.

Merken: Gestempeld rozenkrans waarbinnen H & Co (weggekrast) = Ernest Chaplet voor Haviland & Compagnie, vormnummer 70, ingegrift G2 boven B1, geschilderd in goud HB & Co (HB aaneen) = Hippolyte Boulenger & Compagnie, ingegrift in het decor AK in monogram = A. Kalt?

Opm.: Chaplet hield zich gedurende de jaren 1882-1886 bezig met de vervaardiging van vaatwerk van *grès brun*. Bij deze revolutionaire producten werd voor het eerst in de geschiedenis van de moderne westerse pottenbakkerskunst de gebakken scherf gedeeltelijk volkomen onversierd gelaten, naar Japans voorbeeld.

In april 1886 nam Chaplet het fabriekje in de Rue Blomet, waar hij sinds 1881 werkzaam was, over van Charles Haviland. Op de nadien verkochte, in deze werkplaats vervaardigde ceramiek is het monogram H & Co in het gestempelde fabrieksmerk weggekrast. Vanaf april 1886 verkocht Chaplet zijn productie gedeeltelijk zelf en gedeeltelijk

bij Hippolyte Boulenger & Cie., wiens merk in goud op onze vaas voorkomt.

Litt.: H.-J. Heuser, 'Das Haviland-Atelier in Auteuil und Paris', *Keramos* 62 (oktober 1973), p. 18, afb. 16 en merkenafb. 10.

Herk.: Kunsth. Dr. Heuser & Co., Hamburg; Verz. W. Holstein, Frankfurt; Veil. Christie, Genève 7-5-1989, nr. 505, met afb. Aankoop 1989 (inv.nr. 1989-5).

Afb. 7. Vaas van bruin getint glas met een geëtste en gesneden versiering, beschilderd in kleuren en goud.

H. 42,6 cm, Br. 21,3 cm, D. 14 cm.

NANCY, ca. 1885, door ÉMILE GALLÉ.

Merken: Gesigneerd: *E. Gallé Nancy* en *E. G.*

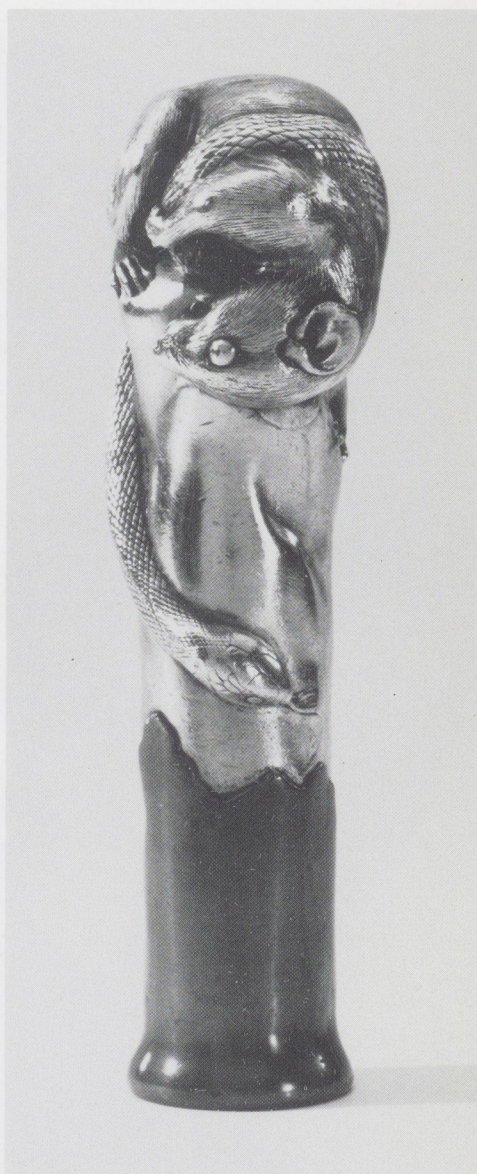
Opm.: De vorm van de vaas gaat vermoedelijk terug op voorbeelden van Japanse ceramiek. Een verwant exemplaar, met een afwijkende versiering, bevindt zich in het Württembergisches Landesmuseum te Stuttgart. Gallé paste deze vorm ook toe in Überfangglas, zie bijv. een exemplaar in het Kunstgewerbemuseum te Berlijn (W. Scheffler, *Werke um 1900*, Kunstgewerbemuseum, Berlijn 1966, nr. 247). De vermenging van gotische, Japanse, Chinese, Arabische en klassieke motieven in de versiering is kenmerkend voor het werk van Gallé uit het midden van de jaren tachtig.

Herk.: Kunsth. Léculyer s.A., Brussel. Aankoop 1989 (inv.nr. 1989-2).

2

3

